

Eroakirkosta.fi-palvelu

Raportti 8.12.2013

Eroakirkosta.fi-palvelu aiheuttanut kirkolle lähes puolen miljardin tappiot

Eroakirkosta.fi-internetsivusto perustettiin marraskuussa 2003. Sen tarkoitus oli ja on edelleen tarjota evankelis-luterilaisen ja ortodoksikirkon jäsenille helppo tapa erota kirkosta. Palvelun perusti Tampereen Vapaa-ajattelijat ry, joka on Vapaa-ajattelijain Liitto ry:n jäsenjärjestö. Tässä raportissa analysoidaan kyseisen palvelun kokonaisvaikutusta Suomen evankelis-luterilaisen kirkon verotuloihin nyt ja tulevaisuudessa. Raportissa käydään läpi myös rekisteröityihin uskontokuntiin kuulumattomien väestönkasvu. Käytetyt tiedot perustuvat sekä palvelun omiin että Tilastokeskuksen keräämiin tietoihin.

Sisällysluettelo

[Miksi eroakirkosta.fi-palvelu on perustettu](#)

[Evankelis-luterilaisen kirkon veromenetykset vuosina 2004 - 2014](#)

[Ennuste evankelis-luterilaisen kirkon veromenetyksistä vuosina 2015 - 2024](#)

[Uskontokuntiin kuulumattomien osuus väestöstä vuosina 1980 - 2012](#)

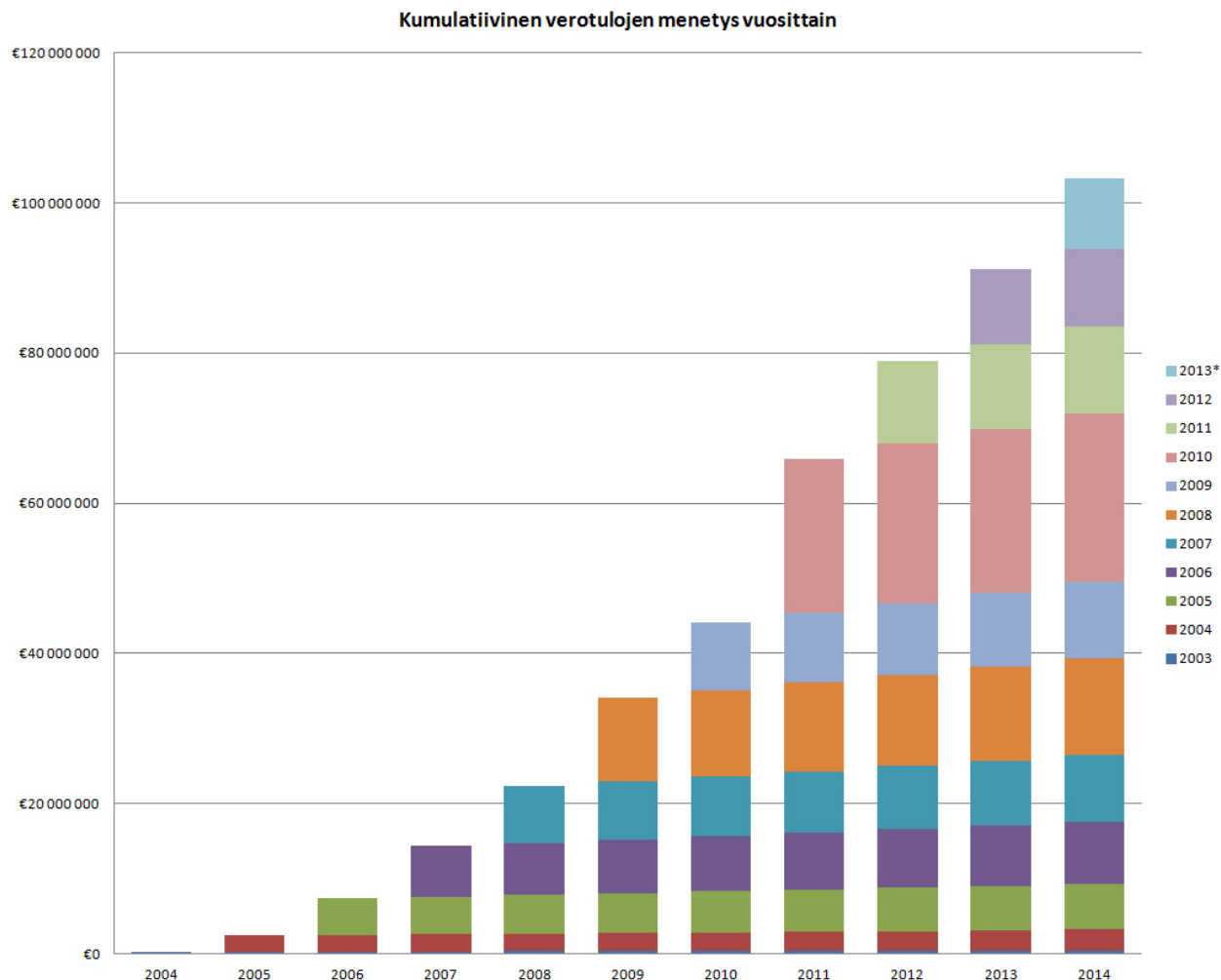
Miksi eroakirkosta.fi-palvelu on perustettu

Eroakirkosta.fi-palvelulla on ollut alusta asti kolme tavoitetta: kirkosta eroamisen helpottaminen, keskustelun synnyttäminen valtionkirkon asemasta sekä julkisuuden saaminen uskonnottomuudelle ja vapaa-ajattelulle.

Valtionkirkkojärjestelmää puolustavat tahot perustelevat evankelis-luterilaisen kirkon erityisasemaa sen jäsenmäärällä. Eroakirkosta.fi-palvelu on onnistunut vähentämään kirkon jäsenmäärää merkittävästi. Mitä vähemmän jäseniä kirkossa on, sitä vaikeampi kirkon valtiollista erityisasemaa on perustella.

Eroakirkosta.fi-palvelun, niin kuin koko vapaa-ajattelijayhteisön, tavoitteena on, että Suomessa kohdeltaisiin kaikkia uskontoja ja vakaumuksia yhdenvertaisesti. Nykyinen valtionkirkkojärjestelmä ei kuulu demokraattiseen valtioon.

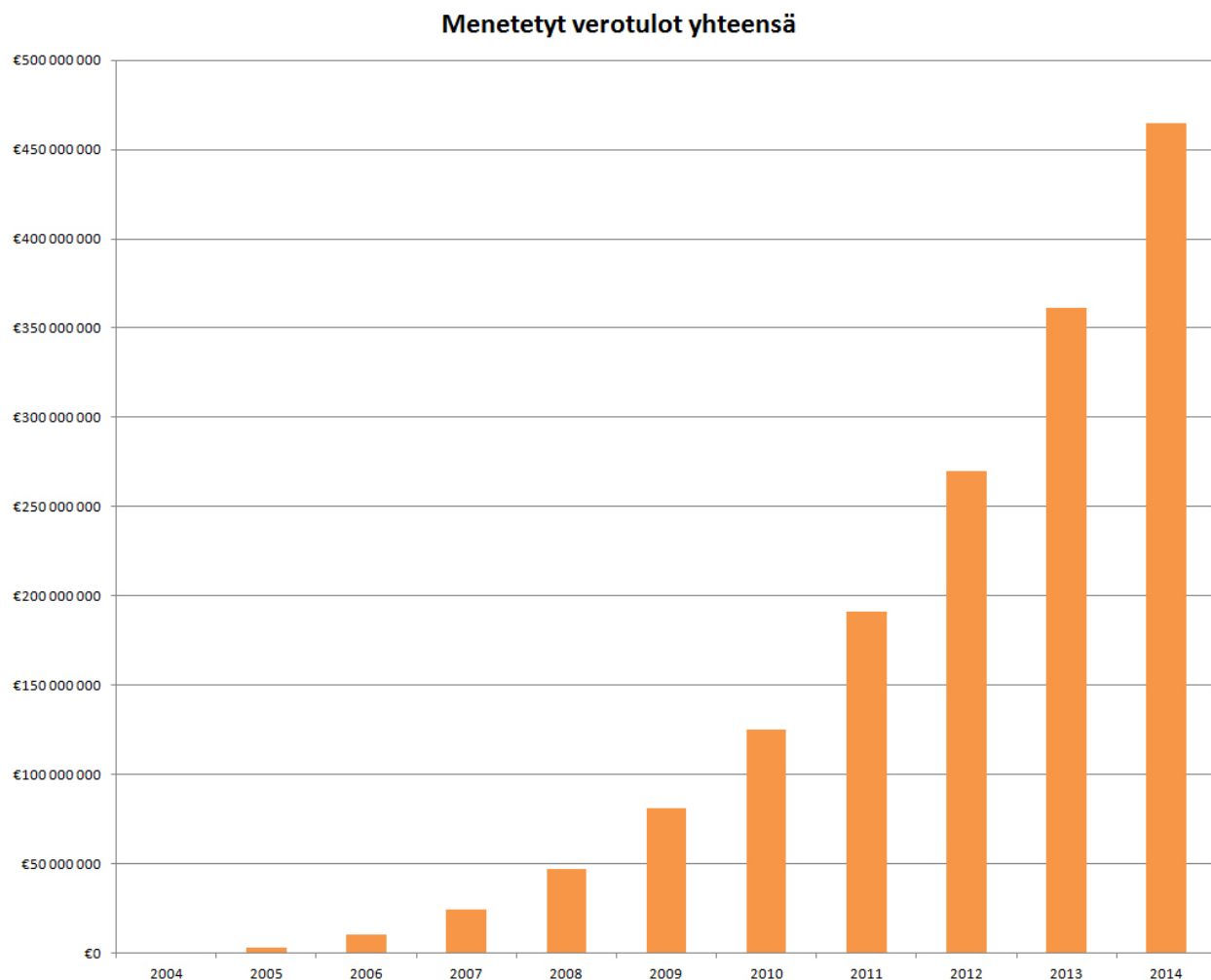
Evankelis-luterilaisen kirkon veromenetykset vuosina 2004 - 2014

Kuvaaja 1. Yksittäisen vuoden verojen menetys vuosina 2004 - 2014.

Kuvaajassa 1 on esitetty jokaisen yksittäisen vuoden osalta kirkon veromenetys. Vuonna 2003 eronneet eivät maksaneet kirkollisveroa vuonna 2004, joten eroakirkosta.fi-palvelun vaikutus kirkon verotuloihin näkyy ensimmäisen kerran vuoden 2004 veromenetyksenä, sekä kaikkina sitä seuraavina vuosina. Vuoden 2013 tiedot ovat marraskuulta, joten todellinen veromenetys vuonna 2014 on suurempi, koska myös joulukuussa erotaan kirkosta.

Kuvaajasta voidaan nähdä, että vuoden 2014 veromenetykset kirkolle ovat vähän yli 100 miljoona euroa. Jos kirkon jäsen eroaa esimerkiksi vuonna 2008, hän ei maksa kirkollisveroa vuonna 2009 eikä tulevina vuosina.

Kuvaaja 2. Kumulatiivinen menetettyjen verotulojen määrä vuosina 2004 - 2014.

Kuvaajassa 2 esitetään pylväin kaikki ne verotulot, jotka kirkko olisi saanut, elleivät ihmiset olisi käyttäneet eroakirkosta.fi-palvelua. Vuoteen 2014 mennessä yhteenlasketut menetetyt verotulot koostuvat siis niistä verotuloista, jotka kirkko on menettänyt vuosien 2005 ja 2014 välisenä aikana eroakirkosta.fi-palvelun käyttämisen takia, kuten kuvaajassa 1 esitettiin. Kuvaajassa 2 kaikki edellisten vuosien veromenetykset on lisätty jokaiseen vuoteen, jotta saataisiin näkyviin kirkon yhteenlasketyn veromenetyksen suuruus. Näin laskettuna vuoteen 2014 mennessä kirkko on menettänyt yhteensä lähes puoli miljardia euroa verotuloja, jotka se olisi saanut, elleivät sen jäsenet olisi eronneet kirkosta eroakirkosta.fi-palvelun kautta.

Eroamisen kustannukset													
<i>Eron hinta</i>													
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013		
2003	€213	€219	€225	€232	€239	€246	€253	€260	€268	€275	€283		
2004		€217	€223	€230	€236	€243	€250	€257	€265	€272	€280		
2005			€221	€227	€234	€240	€247	€255	€262	€270	€277		
2006				€225	€231	€238	€245	€252	€259	€267	€274		
2007					€229	€235	€242	€249	€256	€264	€271		
2008						€233	€240	€246	€254	€261	€269		
2009							€237	€244	€251	€258	€266		
2010								€257	€264	€272	€280		
2011									€246	€253	€260		
2012										€250	€257		
2013											€255		
<i>Eromäärät</i>													
2003	1400												
2004	10000						Inflaatio		1,80 %				
2005	22000						Eroamisen hinnan nousu		2,90 %				
2006	30000												
2007	33000												
2008	48000												
2009	38000												
2010	80000												
2011	45000												
2012	40000												
2013	37000												
<i>Erojen kumulatiiviset kustannukset</i>													
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Yhteensä	
2003	€298 084	€306 728	€315 623	€324 776	€334 195	€343 886	€353 859	€364 121	€374 680	€385 546	€396 727	€3 798 226	
2004		€2 167 493	€2 230 351	€2 295 031	€2 361 587	€2 430 073	€2 500 545	€2 573 061	€2 647 679	€2 724 462	€2 803 472	€24 733 753	
2005			€4 854 318	€4 995 093	€5 139 951	€5 289 010	€5 442 391	€5 600 220	€5 762 627	€5 929 743	€6 101 705	€49 115 059	
2006				€6 738 676	€6 934 098	€7 135 187	€7 342 107	€7 555 028	€7 774 124	€7 999 574	€8 231 561	€59 710 356	
2007					€7 545 970	€7 764 803	€7 989 982	€8 221 692	€8 460 121	€8 705 464	€8 957 923	€57 645 954	
2008						€11 173 523	€11 497 555	€11 830 984	€12 174 083	€12 527 131	€12 890 418	€72 093 696	
2009							€9 004 929	€9 266 071	€9 534 788	€9 811 296	€10 095 824	€47 712 908	
2010								€20 560 000	€21 156 240	€21 769 771	€22 401 094	€85 887 105	
2011									€11 051 081	€11 371 562	€11 701 337	€34 123 980	
2012										€10 000 000	€10 290 000	€20 290 000	
2013*											€9 416 500	€9 416 500	
Yhteensä	€298 084	€2 474 221	€7 400 292	€14 353 577	€22 315 800	€34 136 482	€44 131 368	€65 971 178	€78 935 423	€91 224 550	€103 286 562		
	1298 084	12 772 305	110 172 537	124 526 174	146 841 374	180 378 456	1125 103 824	1191 081 002	1270 016 424	1361 240 374	1464 527 536		
												Yhteensä	€464 527 536

Taulukko 1. Kuvaajien 1 ja 2 lähtötiedot

Yllä olevassa taulukossa 1 näkyy vuotuinen yhden kirkon tavallisen jäsenen eron hinta kirkon näkökulmasta vuosien 2003 ja 2013 välisenä aikana. Tämä vuosittainen hinta on kirkollisveron euromäärä, jonka kirkosta eronnut maksoi kulloisenakin vuonna.

Kirkollisvero on laskettu paikkakuntaakohtaisesti hyödyntäen tietoja eroajien ikä- ja sukupuolijakaumasta, Tilastokeskuksen kuntakohtaisia tulotilastoja iän ja sukupuolen suhteen, sekä seurakuntaakohtaista kirkollisveroprosenttia. Näin arvio on huomattavasti tarkempi kuin yleisesti käytetyt keskimääräisen kirkollisveron tai keskimääräisen palkan perusteella lasketut arviot. Koska suuri osa eroajista on nuoria, on keskimääräinen veromenetys suhteellisen pieni. Tarkat luvut on laskettu vuosille 2010-2012, joiden perusteella on arvioitu aiemmat vuodet käyttäen käänteistä inflaatiota. Eroamisen hinta nousee kuitenkin inflaatiota nopeammin johtuen nuorten eroajien vanhenemisesta ja sitä myöten tulojen noususta. Tästä syystä esimerkiksi

vuonna 2005 eronneen "hinta" on vuonna 2012 enemmän kuin vuonna 2011 eronneen. Vuosi 2010 oli poikkeuksellinen, koska silloin erosi suhteessa enemmän keski-ikäisiä, pääosin A-studion Homoilta-ohjelman jälkimainingeissa. Seurauksena myös keskimääräinen menetetty kirkollisvero oli suurempi.

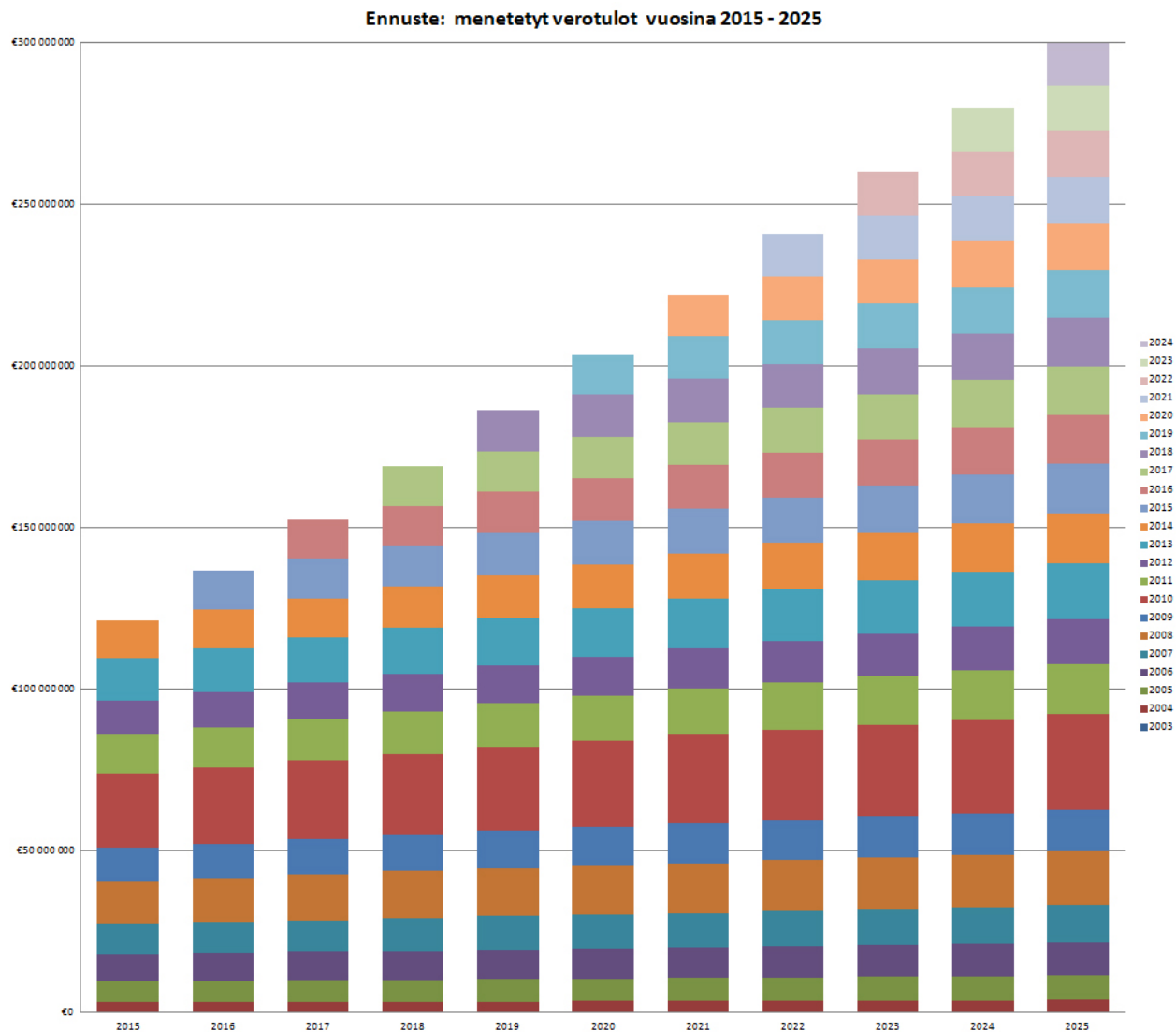
Vuodesta 2013 alkaen eroakirkosta.fi-sivuston avulla kirkosta eronneiden määrässä on selvä nouseva trendi, jonka merkittävin poikkeus on vuosi 2010, jolloin A-studion Homoilta-ohjelman ja siinä mukana olleen Päivi Räsäsen vuoksi kirkosta erosi huomattavasti tavallista enemmän ihmisiä. Yhteensä tuona vuonna kirkosta erosi melkein yhtä monta ihmistä kuin kahtena edellisenä vuotena yhteensä. Vaikka seuraavina vuosina kirkosta erosikin vähemmän ihmisiä kuin 2010, on yleinen eroamistrendi silti edelleen kasvava.

Ennuste evankelis-luterilaisen kirkon veromenetyksistä vuosina 2015 - 2025

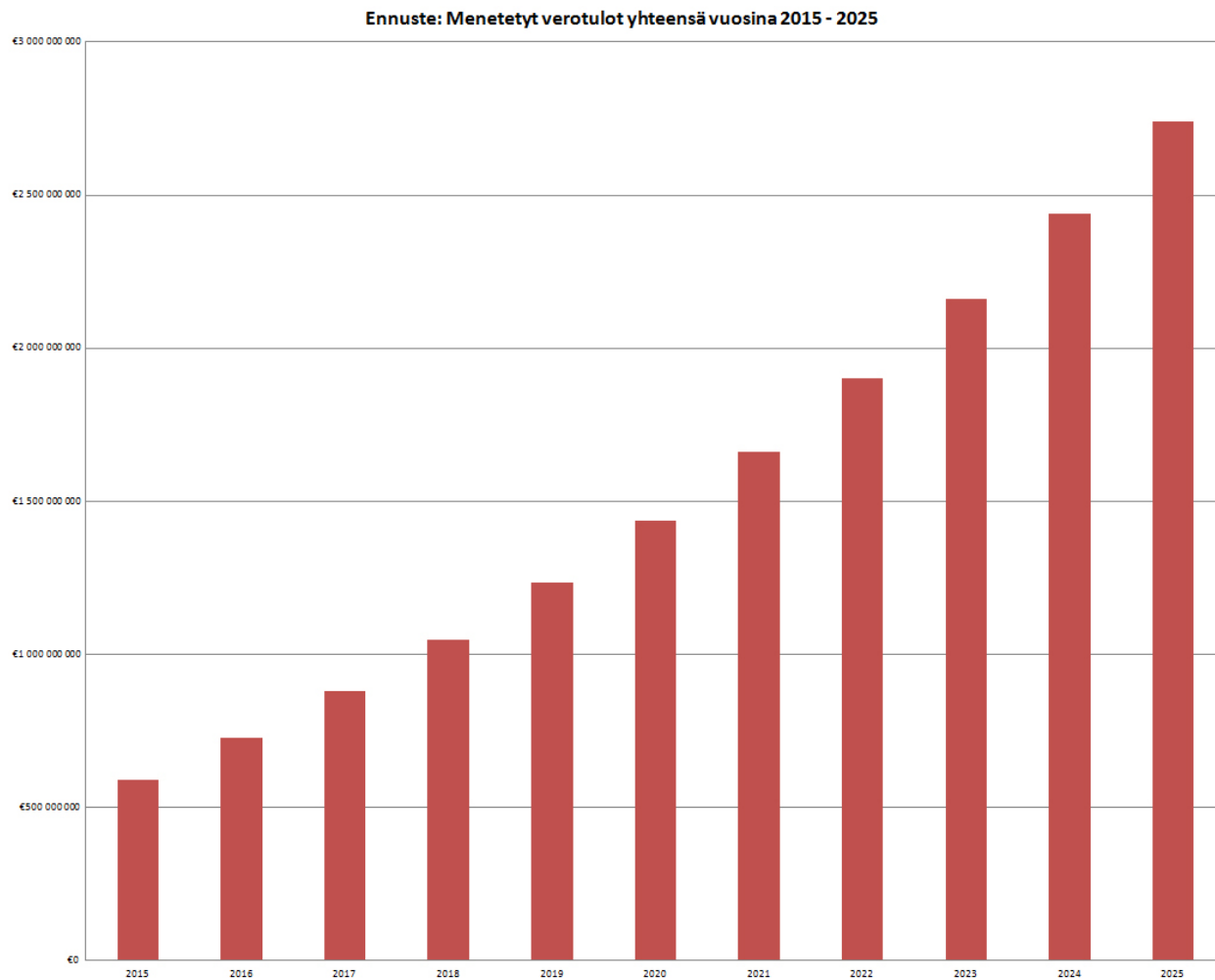
Kirkosta eroaminen jatkunee vahvana seuraavat kymmenen vuotta, ja kumuloituva verotulojen menetys heikentää kirkon toimintaedellytyksiä entisestään. Mikäli eroaminen pysyy nykyisellä 45000 eron vuositasolla, kasvavat kirkon vuosittaiset veromenetykset jo yli 200 miljoonaan euroon vuoteen 2020 mennessä. Vuonna 2025 tämä laskennallinen menetys olisi jo lähes 300 miljoonaa euroa.

Lapsikasteiden väheneminen vaikuttaa kirkollisveroihin pitkällä viiveellä, joten sillä ei ole tällä tarkastelujaksolla suurta merkitystä.

Kirkon talouden heikentyessä on mahdollista, että syntyy kirkon kannalta negatiivinen kierre: ihmisiä eroaa kirkon palveluiden kadotessa, minkä seurauksena kirkolla on yhä vähemmän maksajia jäljelle jääneille palveluille.

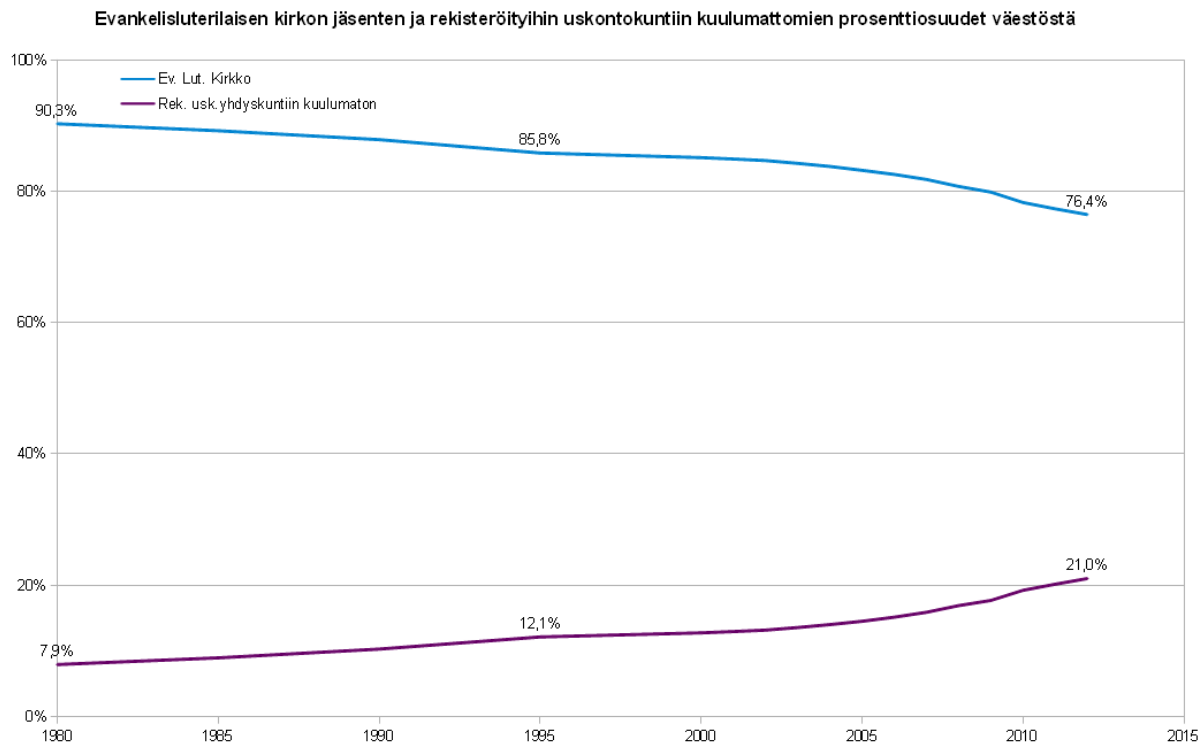
Kuvaaja 3. Yksittäisen vuoden verojen menetys vuosina 2015 - 2025.

Kuvaaja 4. Kumulatiivinen menetettyjen verotulojen määrä vuosina 2015 - 2025.

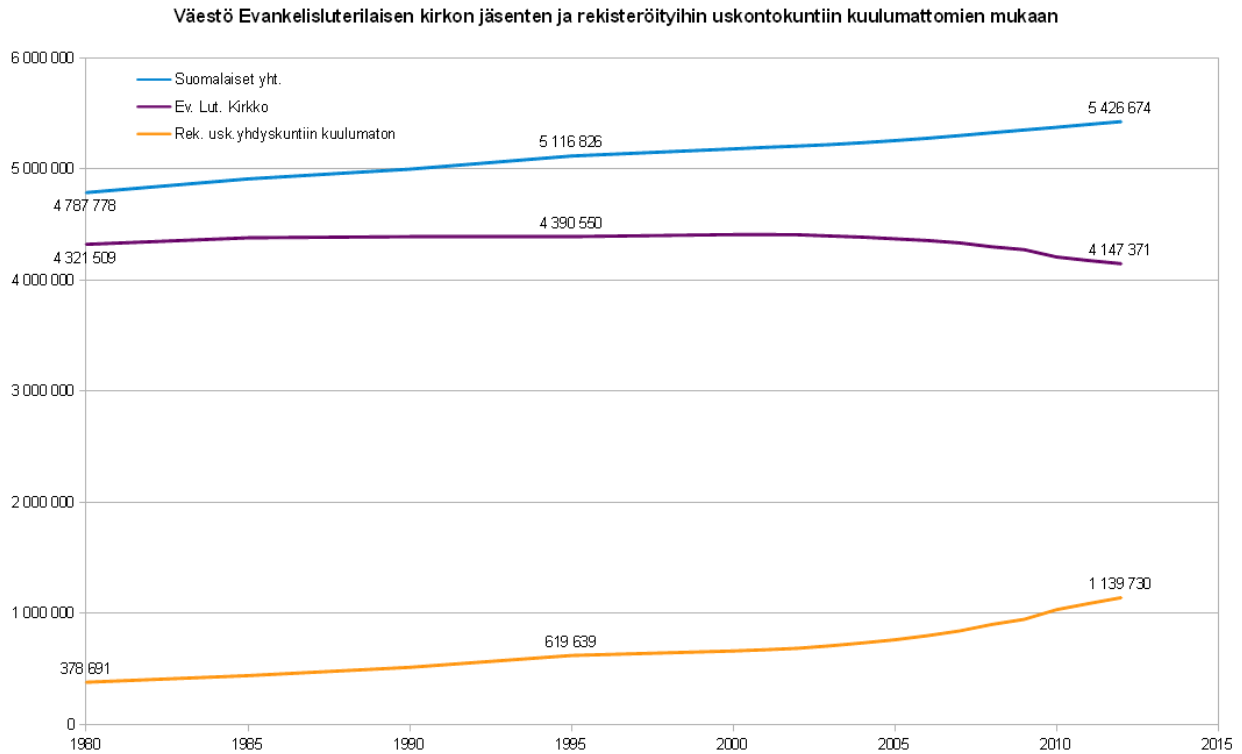

Uskontokuntiin kuulumattomien osuus väestöstä vuosina 1980 - 2012

Kuvaaja 3. Evangelisluterilaisen kirkon jäsenten ja rekisteröityihin uskontokuntiin kuulumattomien prosenttiosuudet väestöstä.

Kuten kuvaajasta 3 nähdään, kirkon jäsenten osuus koko Suomen väestöstä on laskenut reilussa kolmessakymmenessä vuodessa liki 14 prosenttiyksikköä ja on nyt vain jonkin verran enemmän kuin kolme neljäsosaa väestöstä. Muutos näkyy suoraan rekisteröityihin uskontokuntiin kuulumattomien osuuden kasvuna. Uskontokuntiin kuulumattomia on Suomessa nykyään jo yli 20 prosenttia väestöstä, eli enemmän kuin viidennes.

Kuvaaja 4. Väestö evankelis-luterilaisen kirkon jäsenten ja rekisteröityihin uskontokuntiin kuulumattomien mukaan.

Kuten kuvaajasta 4 voidaan huomata, kirkon jäsenmäärä pysytteli pitkään samoissa lukemissa vaikka Suomen väkimäärä kasvoi, mutta 2000-luvun taitteessa jäsenmäärä kääntyi laskuun. Tämä näkyy myös rekisteröityihin uskontokuntiin kuulumattomien määrän kasvun voimistumisessa.